

BERNARD-ANDRÉ GAILLOT

ΠΛΑΣΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ

Στοιχεία μίας διδακτικής - κριτικής

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: *Μαριλένα Καρρά*

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΝΕΦΕΛΗ
ΑΘΗΝΑ 2002

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΜΙΑ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΑΝΤΙΛΗΨΗ για τη διδασκαλία των Εικαστικών Τεχνών, τόσο στην υποχρεωτική εκπαίδευση (αλλά και στην προσχολική) όσο και στο Λύκειο, δεν είναι δυνατόν να συγκροτηθεί πλέον χωρίς την προσφυγή σε θεωρητικά μορφώματα όπως αυτό της Διδακτικής των Εικαστικών Τεχνών, τα οποία συνδυάζουν μια αισθητική αντίληψη για τις εικαστικές τέχνες, μια παιδαγωγική αντίληψη για το εκπαιδευτικό περιβάλλον μέσα στο οποίο θα λειτουργήσει η διδασκαλία τους και μια ψυχολογική αντίληψη για τη φύση και τα χαρακτηριστικά των πληθυσμών στους οποίους απευθύνεται. Βεβαίως, το μόρφωμα αυτό δεν αποτελείται από απλές συναθροίσεις αρχών των τριών αυτών περιοχών αλλά αποτελεί μια νέα θεώρηση που λειτουργεί αυτόνομα. Το βιβλίο του Gaillot, ακριβώς, συμβάλλει στην οριοθέτηση και αποσαφήνιση του όρου «Διδακτική των Εικαστικών Τεχνών» ενώ, συγχρόνως, συνιστά και ένα εργαλείο σχεδιασμού της διδασκαλίας για την (τον) μαχόμενη (-ο) εκπαιδευτικό που αναζητεί όχι έτοιμα συνταγολόγια αλλά κριτική στάση απέναντι στο φαινόμενο διδασκαλία.

Οι δύο αυτοί άξονες ανάγνωσης του βιβλίου αναδεικνύουν και την αμφισημία του όρου «Διδακτική των Εικαστικών Τεχνών». Όμως, η αμφισημία αυτή μπορεί να κατανοηθεί πλήρως αν καθορισθούν με σαφήνεια τα διαφορετικά νοήματα που τον συνοδεύουν, δηλαδή, τα διαφορετικά πλαίσια εντός των οποίων λειτουργεί καθώς και οι συνθήκες κάτω από τις οποίες είναι δυνατόν να συσχετισθούν αυτά τα διαφορετικά νοήματα. Η Διδακτική των Εικαστικών Τεχνών, ως ακαδημαϊκό αντικείμενο, εγγράφεται συνήθως στην παράδοση των ειδικών διδακτικών που αποτελούν επιμέρους κλάδους της Γενικής Διδακτικής. Η κριτική προσέγγιση αυτού του αντικειμένου δείχνει ότι πρόκειται για κλειστό σύστημα δεσμευτικών αρχών σχετικών με τα ιδεώδη, τις μεθόδους και την αξιολόγηση της διδασκαλίας που αν εφαρμοσθούν σε συγκεκριμένα αντικείμενα διδασκαλίας είναι δυνατόν να δημιουργηθούν αδιέξοδα ή, το λιγότερο, μη αξιοποίηση των δυνατοτήτων των μαθητών και περιορισμός των εναλλακτικών προσεγγίσεων του φαινομένου της διδακτικής πράξης. Ένα τέτοιο παράδειγμα έχουμε στη διδασκαλία των εικαστικών τεχνών στην προσχολική και πρωτοβάθμια εκπαίδευση όπου γίνεται γενικευμένη χρήση της λεγόμενης «ελεύθερης» προσέγγισης διδασκα-

